

Алекс Болдин
Цеко Сифоня

Някога, преди много години, когато беше още невръстно дете, пътуването с влак му беше любима мечта. В ранна лятна утрин майка му го хващаше за ръчица, качвах се на влака и отиваха на пазар в Криводол. По-големият му брат през това време издояваше кравите и ги извеждаше на паша. Баща му се запиляваше нанякъде с косата, а баба му след като хвърлеше шепа кукуруз на кокошките, започваше да чисти боба за обяд. Това беше основната им храна. Можеше да няма пари, но в дълбоката зелена тенджерка винаги имаше апетитно сготвен постен боб. Живееха бедно в тоя забравен и беден край на малката България.

Минаха толкова години... Сега бе на четиридесет и осем и почти нищо в душата му май не бе се променило. Само детските мечти и радости избледняха и ги замени сковаността породена от свирепата и жестока реалност. Бог да прости вуйчо му. След като се уволни от казармата, го поведе със себе си за да му помага в работата. Така постепенно го изучи на водопроводчески занаят, иначе не се знаеше какво би излязло от него. Беше добро и схватливо дете. Трудът го увеличаше. Държеше винаги да изкусури нещата така, че хората да го уважават и търсят. Работеше с мерак. Ръцете му наедриха, загрубяха и се попукаха. Винаги преумореното му тяло стана силно и мускулесто. Ходеше леко прегърбен, сякаш някаква голяма тежест притискаше рамената му. Една силна простуда, хваната по багерите в мините край Челопеч, съсипа кръста му. Тя го изкриви и прегърби още повече. Кривата му походка беше повод за много подигравчи да го обиждат и унижават. Не можеше да ги спре. Казано е, че злото няма край на тоя свят. А той беше добър със всички, независимо как се отнасяха с него.

Щастливият му шанс бе устройването на работа в железниците. Имаше едно свободно място за водопроводчик и Цеко без много въртене и мотане стана „железничар“. Ходеше по кантони и гари. Разваляше стари водопроводни инсталации и правеше нови. Сменяваше водомери и кранове. Даваха му добра заплата. Купи си нови обувки, модерно яке, нов работен инструмент. Всичко в живота му тръгна като „по мед и масло“, дотогава докато не го докопа една Метковска циганка.

Беше трийсет годишен когато завъртя любов с нея. Наивен и пряк човек, Цеко се поддаде много бързо на циганските лъжи и обещания. Донка, така се казваше въпросната циганка, бързо го прецени що за човек е и мигом го постави под чехъл. В една лятна, неделна утрин на връх Илинден, сключиха брак в старата Метковска църквица. Селският поп ги венча по всички правила на канона. Това обаче не попречи на баща му да го изгони от дома. Циганката отвращаваше родителите му и те

го изоставиха по най-безцеремонния и бездушен начин.

Не им потръгна и с квартирите. Сменяха ги една след друга, докато на Донка не и хрумна гениалната мисъл да го придума да изтегли голям банков заем и да купи една не доизградена, нова селска къща. Работата му в железниците бе железния гарант пред банката, че ще успее да върне заема. Да ама не! Размерът на заема бе толкова голям, че запора към заплатата му принуди младоженците да гладуват. Естествено Донка не работеше а се мотаеше по роднини и приятелки. Вечер, когато си дойдеше от работа, Цеко заварваше в полузавършената къща цял катун от Донкини роднини. Бяха много шумни и кресливи. В повечето случаи се стигаше до невъобразими кавги и побои. Това отрезви младоженеца. Тъкмо се канеше да и предложи да отпрати роднините си, когато на Донка и хрумна втората гениална мисъл. Накара го да припише къщата на доведеното си копеле от незнайно кой любовник.

Цеко си беше мека душица. След няколко горещи цигански милувки и една страстна, любовна нощ, той стори непростимата и фатална глупост. Вече не притежаваше никакъв имот а изплащаше огромен заем. Банката така го притисна с лихви и главници, че горкият „железничар“ се принуди да изтегли втори заем, за да погаси първия. Колелото на Фортуна се завъртя шеметно в обратна посока за доверчивия и наивен човек. Третата гениална мисъл на Донка го срази окончателно. Тайно и коварно, хитрата циганка придума някакви свои роднини да и станат свидетели и го „разобличи“ като „изневерник“ и „побойник“. Разбира се, за пред съдията, побоят бе акуратно фалшифициран от Донкин братовчед. Бе реализиран така, че да не я боли много, а да останат „изобличаващи“ следи. Естествено, че всеки принципен съдия ще разведе без колебание „окаяната“ и „нешастна“ съпруга от „звяра“ и „похотливия“ из неверник.

Решението на делото гласеше, изгонване на Цеко от купения със собствените му пари дом. Нещастникът тоя път реагира бурно. Взе мизерния аванс и тутакси се напи по най-спешен и ефикасен начин в ползвателата се с лошо реноме оплюта от мухи кръчма. Грабна с последни сили попадналата му отнейде тояга и се „затича“ с псувни и закани към измамилата го мръсница. Отмъщението разбира се не се състоя. Точно обратното! Цеко бе набит по всички цигански правила от набързо сформирана по роднински критерии мургава банда.

За да не се повтори случая, Донка даде ход на четвъртата си гениална мисъл. Извади си задграничен паспорт и замина за Испания да бере домати. Тоя случай обаче така озлоби Цеко към римския контингент, че

с повод и без повод налиташе на всеки изпречил се пред него мургавелник. Налиташе с такова усърдие и настървеност, че когато го зърнеше някой подобен субект, мигом свиваше предвидливо в първата пряка избягвайки нежеланата и главоболна среща. Разбира се, това поведение не му се размина. След няколко тупаника той напусна окончателно Метковец и се пресели на квартира в Брусарци.

Животът му от ден на ден ставаше по-тежък и по-тежък. Заплатата не му стигаше за да погасява заемите. Гладуваше като куче. Ядеше само хляб и лук, разбира се ако ги има. Около него се появи и един нов враг. Местният електротехник го „взе на мезе“ и започна да упражнява лют тормоз върху нещастния човек. Веднъж го повика при охраната на труда, все едно за инструктаж. Там го чакаше една скучаеща, „мръсна“ компания. Електротехникът се присегна към компютъра, натисна някъде с бутон на мишката и в стаята се разнесе страхотния чалга-хит на Краси Радков от „Шоуто на Слави“ – Цеко Сифоня. Бъзикачът започна да подскача около Цеко, шракаше с пръсти, зъбеше се с лигава олигофренска усмивка и подвикваше в тон с актьора, „А-а-а, у-у-у, ъ-ъ-ъ, Цеко Сифоня.“ „Мръсната“ компания се кикотеше неистово, музиката гърмеше.

На Цеко му причерня. Замахна с тежка ръка към електротехника. Оня се наведе, някой подложи крак и нещастникът се плъосна на пода. Разтърваха ги. От тоя момент обаче на Цеко му остана, като добре залепен пощенска марка, тоя смешен и грозен прякор. Навсякъде го обкичваха с него. Обиждаха го, имитираха походката му, правеха му номера.

Веднъж когато работеше по ремонта на ВиК инсталацията в една административна постройка, ненадейно десният му крак се сгърчи от болка. Електротехникът го бе издебнал и му бе забил в прасеца оголен и под напрежение проводник. Цеко изрева от ужасната болка и падна. Кракът му се бе схванал и не можеше да го мръдне. Електротехникът гузно избяга. Когато го разпитваха, обясни нещата така, че водопроводчикът е работил невнимателно в близост до оголени под напрежение проводници. Свидетели по случая нямаше. Инцидентът бе представен като битова злополука и бе старателно и грижовно покрит. Цеко взе болнични, но кракът му не се оправяше. Казаха му, че от токовия удар е засегнат нерв. Никой не можеше да му помогне. В тоя момент един състрадалец му спомена за някакво целебно кладенче, чиято вода лекувала всички болести. Намирало се край Златица. Вдигна се Цеко и замина с влака за да търси целебния извор. Беше упорит и след много разпитване го най-сетне го откри. Всяка сутрин и вечер топеше крака си в

целебната вода. Нощем преспиваше в плевника на един самотен старец-вдовец. Ядеше каквото му дадеше стопанина. Най-сетне, след двуседмично упорито „лечение“ водопроводчикът получи така желаното облекчение.

Върна се на работа, но от токовия удар походката му си остана крива, като походката на Квазимодо на покрива на катедралата Нотр Дам. Имаше вид на ходеща горила с несъразмерно дълги ръце.

Постепенно се заряза. Очите му хлътнаха дълбоко окръжени с тъмни сенки. Зъбите му олетяха. Остана само един, който грозно стърчеше навън дори и при затворена уста. Не се къпеше, не се подстригваше, завъди и въшки. Ставаше с пукването на зората и тръгваше за работа с най-ранния влак. Прибираще се в тъмни зари, защото обратния влак за Брусарци пристигаше час и половина след завършване на работния му ден. Времето му за труд и пътуване стана почти четиринайсет часа. Постепенно отслабна, залиня. Където седнеше там и заспиваше, изтощен от глад и преумора. Някои го съжаляваха. Черпеха го със закуски и кафе. Той приемаше с благодарност дара, изяждаше го с настървение, живяше за кратко и отново задрямваше на някоя пейка или стол.

Стана му невъзможно да упражнява служебните си водопроводчески задължения. Направиха го общ работник. По цял ден се мотаеше около строителните работници. Подаваше им кофите с хоросана, буташе отпадъчните материали към сметището, сглобяваше метални скелета. Понякога го овикваха, защото от изнемощение силите му изневеряваха. Ту ще изпусне лопата, ту ще залитне и ще се блъсне в някой работник. Не му вървеше. Хич не му вървеше...

Един ден в ж.п. управлението назначиха на работа възрастен инженер. Като към всеки нов човек така и към него „старите кокали“ тръгнаха на абордаж. Инженерът се видя в чудо. Служебните му задължения включваха водене отчетност на питейната вода. Беше нов човек и още не познаваше водопроводните мрежи. Дадоха му Цеко Сифоня за „консултант“.

След няколко разменени думи, инженерът веднага догади що за птица е тоя нещастник. Изслушваше го внимателно, обръщаше се към него с уважение. За Цеко, свикнал на унижения и подигравки, това нормално човешко отношение бе ошашавяща изненада. Изведнъж, с удивление и радост почувства интелигентността и добротата на новия човек. Стана му много симпатичен. Втурна се с енергия и всеотдайност да му обяснява и да му помага. Между тях постепенно се зароди едно искрено и мъжко приятелство.

Инженерът постепенно навлезе в новата за него работа. Много му говореха за Цеко, все лоши неща. Ненормален бил, въшкав бил, не можело да се разчита на него. Абе като желал да очерниш човека, пусни мръсните си клевети и чакай. Рано или късно номерът става. Да ама не! Тоя път номерът не стана. Причината бе, че инженерът не бе млад. Беше сменил много трудови колективи и умееше да пресее житото от плевата. Никой не можеше да го заблуди. За него Цеко бе един много трудолюбив, много доверчив и нещастен човек. Никой не можеше да промени тая му оценка.

Той знаеше как се печелят приятели. Рано сутрин, когато водопроводчикът се зададеше откъм ж.п. гарата, инженера вече го чакаше пред кафе-автомата. Щом приближеше, той му подаваше чашка с горещата напитка, усмихваше му се и пускаше някаква шегичка като за успешен и хубав работен ден. На обяд го вземаше от строителния обект и двамата се запътваха към димящите кебапчийници край железопътната гара. Сядаша, хапваха по две-три горещи кебапчета, пийваха по една ледена лимонада и отмаряха.

Наложил се да ходи по сигнали за водопроводни аварии. Инженерът измолваше Цеко от пряката му началничка и го повеждаше по гари и кантони. Оглеждаха инсталациите, проверяваха водомерите, хапваха където сварят и се прибираха. Разбира се черпеше инженера.

Неусетно Цеко бързо заглади косъма. Започна да се бръсне, започна да се мие. Веднъж дори отиде на бръснар. Переше си ризите, гладеше си панталоните. Естествено, всички въшки тотално избягаха от тази хигиенна интервенция.

Електротехникът се опита на няколко пъти да го заяде, но беше набързо срязан от новия му приятел. Всички постепенно го оставиха на мира. Видяха, че той също е човешко същество.

Цеко споделяше най-искрените си чувства и мисли с инженера. Веднъж приятелят му се поболя. Получи жлъчна криза. Цеко тутакси се отзова състрадателно. „Ще те заведа при едно кладенче, край Златица. Лекува всичко!“ – каза му и го потупа внимателно по рамото. Не се стигна обаче до ходене при кладенчето, защото кризата като всички кризи отшумя.

Човек често пъти не знае как се ражда тайнството наречено „приятелството“. Нужна е само кротка и блага дума. Нужна е дума, казана на точното място, в точното време и явлението се случва. Нужни са и две добри и отзивчиви души. Нужна е разбира се и елементарна интелигентност.

В тая малка и бедна България никой не знае колко на брой са нещастните и чеда. В далечния и забравен Северозапад има обаче един екзотичен нещастник. Той става много рано за да отиде на работа. Става за да хване първия влак от Видин за София. Неговият работен ден продължава четиринайсет изнурителни часа. Ходи тронаво с разкривена походка, подобно на Квазимодо от катедралата Нотр Дам. Ръцете му, несъразмерно дълги, се люлеят непохватно около грубото и изтощено тяло. Нещастникът посреща търпеливо влака на гара Брусарци. Качва се в последния вагон и сяда на първата му попаднала седалка. Взира се сънено в прелитация пейзаж, в маранята край далечната Огоста. Без да го желае, тежката умора го превзема и той задрямва. Кондукторите го познават. Това е Цеко Сифоня. Не му искат билет а го оставят да си дреме спокойно.

А когато влакът наближи гара Враца и машинистът надуе локомотивната сирена, въпросният индивид отваря с усилие едното си око, след туй другото. Въздъхва дълбоко с изтощена и мъчителна въздишка, после става и клатейки се смешно, тръгва ведно с навалищата към изхода на пътничкия вагон. Все още пустата железопътна гара го посреща с розов лик изваян от изгряващото слънце.

Ето го! Идва новият му, пълен с непредвидими събития, тежък и изнурителен работен ден.

КРАЙ

© 2008 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Разпространява се при условията на лиценза „Криейтив Комънс – Признание –
Некомерсиално – Без производни“ версия 2.5 (CC-BY-NC-ND version 2.5)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2946>]